

**NİSAN 2016 VE ÖNCESİ TARİH BASKILI
OSMANLI MERKEZ VE TAŞRA TEŞKİLATI
DERS KİTABINA İLİŞKİN DÜZELTME CETVELİ**

1- **1. ünite 7. sayfa "Enderun" başlığı altındaki ilk paragrafın 3. satırında bulunan "I. Murad" ifadesi "II. Murad" olarak değiştirilmiştir.**

2- **Ünite 1, Sayfa 21'de "Kendimizi Sınayalım" kısmındaki 1. soru aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.**

1. Aşağıdakilerden hangisi Osmanlı yönetim düzeninin kurumsal unsurlarından biri **değildir**?

- a. Şehzade Sancağı
- b. Daire-i Adliye
- c. Harem-i Hümayun
- d. Divan-ı Hümayun
- e. Rûus Kalemi

3- **Ünite 3, sayfa 63, "ikinci paragrafın son cümlesi" aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.**

.....15 bin kişilik askeriyle İstanbul üzerine yürüdü. Hedefi, IV. Mustafa'yı tahttan indirip III. Selim'i tekrar başa geçirmek ve yeniçerileri hizâyâ getirmektir. Alemdar Mustafa Paşa tarafından yeniden tahta geçirilmek istenen III. Selim, IV. Mustafa'nın emriyle katledilmiştir.

4- **Ünite 3, sayfa 73, "Malta Kuşatması tarihi "1565 olarak değiştirildi.**

5- **3. ünite sayfa 78 "Kendimizi Sınayalım Yanıt Anahtarı" 7. sorunun "c" şıkkı "b" olarak değiştirilmiştir.**

6- **Ünite 4, Sayfa 94, "İdarî Bakımdan Eyaletler" başlığının ilk 2 paragrafı ve 7. paragrafı aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.**

Yukarıda temas edildiği üzere beylerbeyileri askerî amiri buldukları eyaletin zamanla idarî-mülkî amiri durumuna gelince beylerbeyiliğe tâbi sancakların da en üst yöneticisi oldular. Bu gelişmeler sonunda XVI. yüzyılın sonuna doğru eyalet teşkilatı klasik şeklini aldı.

Bu arada Fâtih'ten sonra beylerbeyilik sayısında da artış oldu. XVI. yüzyılın sonlarında eyalet adedi 40'a yaklaşmıştı. Daha önce vilayet veya beylerbeyilik terimi kullanılırken bu tarihten sonra eyalet terimi de kullanılmaya başlandı. Vergi düzeni esas alınarak eyaletler iki gruba ayrılmaktaydı: Sâlyâneli eyaletler ve sâlyânesiz eyaletler.

İmtiyazlı Eyaletler: Sâlyâneli ve Sâlyânesiz eyaletlerin dışında özel statüleri olan bazı yönetimler vardı. Beylerbeyilik/ Eyalet statüsünde olmayan bu yerler literatürde "imtiyazlı eyalet" olarak geçse de bunlar klasik eyaletlerden farklı, iç işlerinde bağımsız prenslik, hanlık, voyvodalık vb. idi. Bunlar Eflâk, Boğdan, Erdel, Mekke Şerifliği ve Kırım hanlığı idi.

7- **Ünite 8, Sayfa 196, "İltizam Sisteminin Yaygınlaşması" başlıklı konunun sekizinci paragrafı aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.**

XVII. yüzyılda devlet, hazine gelirlerini mümkün olduğu ölçüde arttırma ilkesine (fiskalizm) uygun olarak, meydana gelen bütçe açıklarını gidermek üzere cizye vergisinin toplanması (1691) ve iltizamın ömür boyu hale getirilmesi için ıslahat yaptı. Gerçekten de, XVII. yüzyıl sonlarında Osmanlı maliyesinde mukataaların iltizama verilmesinde tahvil usulü yerine malikâne yani mukataaların kayd-ı hayat (yaşam boyu) şartıyla verilmesi uygulaması başladı. 1695'te başladığı kabul edilmekle birlikte kökleri daha önceye giden bu uygulama ile İkinci Viyana kuşatması sonrasında uzun yıllar yürütülen savaşların hazinede yol açtığı sorunların giderilmesi, hazinenin soluk almasının sağlanması hedeflenmiştir. Malikânegilerin muaccele yani peşin olarak ödedikleri bedeller acil ihtiyaçların karşılanması için kullanılacak ayrıca her yıl mâl adı altında ödemeler yapılacaktı. Öte yandan kısa süreli iltizamların vergi yükümlülükleri açısından yol açtığı sakıncaların ortadan kaldırılması ve gelir kaynakları üzerinde, burayı üstlenen malikânegilerin uzun vadeli yatırımlar yapması hesaba katılmıştır.